

О. В. Гладкий

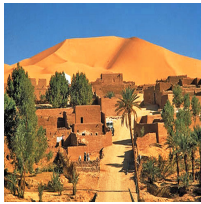
Західна Сахара

ЗАХІДНА САХАРА – територія на північному заході Африки. На Пн. межує з Марокко, на Пн. Сх. – з Алжиром, на Сх. і Пд. – з Мавританією. На Зх. омивається Атлант. океаном. Площа 266 тис. км². Насел. 0,45 млн осіб (2004), складається з різних племен, об'єдн. в 3 групи: текна, регібат, маври. Вони не мають осілих місць і кочують у межах пустелі. Щільність насел. – менше 1 особи на км². Природ. приріст дуже низький. Офіц. мова – арабська. Віросповідання – іслам (мусульмани-суніти). Адм. поділ: Пд. (Ріо-де-Оро) і Пн. (Сегієт-ель-Хамра) провінції та 4 області. Найбільші міста: Ель-Аюн (адм. центр), Дахла. Місцевість складена пісковиками і вапняками, перерізана уедами і западинами з відкладами солей. Подекуди трапляються скельні утворення вулкан. походження. Найвищі ділянки плато сягають 450 м над р. м. Є піщані бархани. Тропіч. пустел. клімат на узбережжі дещо пом'якшений впливом холод. Канар. течії. Високі температури тримаються протягом року, зростаючи із Зх. на Сх. (добова амплітуда т-р до +65 °С). Опади нерегулярні, не перевищують 50 мм. Проблема води посилюється відсутністю річок із постій. стоком, повноводною залишається лише р. Сегієт-ель-Хамра. Для вирішення проблеми води обладнано понад 50 артезіан. свердловин. Тер. З. С. – зона сильних вітрів. Тут бувають смерчі, пилові бурі, тумани. Рослинність дуже бідна, розріджена, представлена лише ефемерами, які розвиваються в короткі періоди дощів, а також деякими пустел. злаками. Серед тварин поширені гризуни, деякі види хижаків (гепард, шакал, гієна, лисиця), ящірки, птахи (сахарський ворон, жайворонок, гриф, страус) і комахи. Є кабани, муфлони, антилопи.

У стародавні часи тер. З. С. входила до складу різних держав Пн.-Зх. Африки. У 1880-х рр. – під владою Іспанії. 1973 у З. С. створ. Нар. фронт звільнення Сегієт-ель-Хамри і Ріо-де-Оро (фронт ПОЛІСАРІО), що виступив за незалежність країни. 1976 за рішенням ГА ООН та за згодою Іспанії, Марокко і Мавританії З. С. перейшла у тимчас. підпорядкування Марокко (Сегієт-ель-Хамра) та Мавританії (Ріо-де-Оро). Того ж року фронт ПОЛІСАРІО проголосив створення Сахар. Араб. Демократ. Респ. В умовах загострення військ.-політ. ситуації 1979 Мавританія відмовилася від претензій на Сегієт-ель-Хамру і вивела війська та адміністрацію з її тер. Однак ця частина З. С. була відразу захоплена Марокко і проголошена його тер. 1991 набрала чинності угода між Марокко і фронтом ПОЛІСАРІО про припинення вогню. Статусу незалеж. держави З. С. так і не отримала.

Основа економіки – видобуток фосфоритів (родовище Бу-Краа за 70 км від Ель-Аюна), кухон. солі (одне з найбільших у світі родовищ). За геол. прогнозом можуть бути запаси нафти, урану, заліз. і мідних руд, ртуті. Насел. займається переважно кочовим скотарством (верблюди, кози, вівці). Також розвинене рибальство, місц. традиц. виробництва. Рослинництво обмежене невеликими ділянками узбережжя та оазисами. Всього для землеробства використовують бл. 400 га землі. Вирощують фініки, оливи, інжир, злакові культури. Експортує фосфорити, шкіру, вовну; імпортує нафтопродукти, продовольчі та пром. товари.

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Західна Сахара / О. В. Гладкий // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-15883>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).